

INŠTITUT RS ZA SOCIALNO VARSTVO
SOCIAL PROTECTION INSTITUTE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

**Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov (Poročilo 2):
Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja nasilja
Evalvacijsko poročilo za program: Društvo ženska
svetovalnica - Krizni center za ženske in otroke, žrtve
nasilja**

Ljubljana, maj 2023

Naročnik: **MDDSZ**
Direktorat za socialne zadeve
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

Skrbnica naloge pri naročniku: Gregor Majcen

Št. pogodbe: 2611-22-050015

Izvajalec: **Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo**
Tržaška 2
1000 Ljubljana

Skrbnik naloge pri izvajalcu: mag. Vid Žiberna

Naslov poročila: **Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov (Poročilo 2):
Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja nasilja
Evalvacijsko poročilo za program: Društvo ženska svetovalnica -
Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja**

Avtorji poročila: mag. Vid Žiberna
dr. Mateja Černič
dr. Liljana Rihter

Drugi sodelujoči: Katarina Jožić
Lara Kobal
Katja Krš
Pia Rožman

Št. delovnega poročila IRSSV 43/2023

Datum izdaje poročila: 31. 5. 2023

Izdaja: 01

Kopije: skrbnik naloge na MDDSZ
skrbnik pogodbe na MDDSZ
arhiv IRSSV
prosti izvodi z dovoljenjem naročnika

Odgovorna oseba: mag. Barbara Kobal Tomc, direktorica IRSSV

Seznam najpogosteje uporabljenih kratic

AS	aritmetična sredina
CSD	center za socialno delo
EUR	Evro
IRSSV	Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
JVSP	javni verificirani socialnovarstveni programi
KC	krizni center
MAX	najvišja podana vrednost (odgovor)
MD	materinski dom
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIN	najmanjša podana vrednost (odgovor)
N	število odgovorov (uporabnikov)
RS	Republika Slovenija
SD	standardni odklon
SVP	socialno varstveni program/i
VH	varna hiša
ZD	Zdravstveni dom

Uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

Besedilo ni lektorirano.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	7
2	USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV	8
	2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji.....	8
	2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov	9
3	USPEŠNOST PROGRAMA.....	10
4	UČINKOVITOST PROGRAMA.....	26
5	OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA	27
	5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa	27
	5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje.....	27
	5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike	28
	5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo.....	28
	5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov.....	28
	5.6 Ocena tveganja - ostalo	28
6	TRAJNOST PROGRAMA	30
7	UGOTOVITVE IN PREDLOGI	32
8	VIRI IN LITERATURA.....	36

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje</i>	8
<i>Preglednica 2: Dodatni cilji programa</i>	9
<i>Preglednica 3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo</i>	10
<i>Preglednica 4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov</i>	10
<i>Preglednica 5: Aktivno sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	12
<i>Preglednica 6: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	12
<i>Preglednica 7: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – stopnja seznanjenosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	13
<i>Preglednica 8: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – zadovoljstvo s prejetimi informacijami (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 9: Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 10: Število pravic, s katerimi so bile seznanjene uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 11: Sklopi pravic (dokumentacija za uporabnice, frekvenca)</i>	15
<i>Preglednica 12: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop)</i>	16
<i>Preglednica 13: Število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	16
<i>Preglednica 14: Zadovoljstvo z odnosi (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	17
<i>Preglednica 15: Povečanje varnosti (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	17
<i>Preglednica 16: Občutek varnosti uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 17: Ocena izvedbe varnostnega načrta (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 18: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 19: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	19
<i>Preglednica 20: Razbremenitev in umiritev uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	19

Preglednica 21: Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	20
Preglednica 22: Soočanje s čustvi (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	20
Preglednica 23: Aktivnosti za spremembo situacije (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	20
Preglednica 24: Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 25: Skrb zase (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 26: Nove veščine (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 27: Optimizem v zvezi s prihodnostjo (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	22
Preglednica 28: Zaključena izobrazba uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)	22
Preglednica 29: Zaposlitveni status uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)	22
Preglednica 30: Pomoč programa pri reševanju težav (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)	23
Preglednica 31: Število različnih oblik pomoči (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	23
Preglednica 32: Vrste pomoči za uporabnice (dokumentacija za uporabnice, frekvence)	24
Preglednica 33: Razlog izstopa iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)	24
Preglednica 34: Kje bo živela uporabnica po izstopu iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)	25
Preglednica 35: Učinkovitost rabe programskih virov	26
Preglednica 36: Financiranje programa	27
Preglednica 37: Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki	27
Preglednica 38: Postopki	28
Preglednica 39: Dostopnost programa za uporabnike	30

KAZALO SLIK

Slika 1: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).	16
--	-----------

1 UVOD

V poročilu predstavljamo ugotovitve analize podatkov programa Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja, ki ga je izvajalo Društvo ženska svetovalnica, za obdobje od 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021.

Ugotovitve prikazujemo po posameznih sklopih kriterijev evalviranja:

- ustreznost ciljev za reševanje problemov posameznih skupin;
- uspešnost programa;
- učinkovitost izvedenega programa;
- ocena tveganja za izvedbo programa;
- trajnost programa.

Nekatere ugotovitve podajamo v obliki ocen, druge, kjer kvantitativno ocenjevanje ni smiselno, pa podajamo opisno. Za ocenjevanje uporabljamo lestvico od 0 (popolnoma neustrezno) do 6 (popolnoma ustrezno). Oznaka n.p. pomeni, da iz organizacije o danem vidiku nismo dobili podatka in oznaka n.o., da vidika ne ocenjujemo, ker ocena ni relevantna za dani program oz. program ocenjujemo zgolj opisno.

Pri posameznih dimenzijah kriterijev, ki jih ocenjujemo številčno, podajamo tudi vsote, deleže, koeficiente, ki nam služijo kot osnova za ocenjevanje. Ocenjevalni listi za posamezno skupino programov oz. posamezni program so priloženi na koncu splošnega dela poročila.

Na koncu poročila podajamo ključne ugotovitve in predloge za delovanje obravnavanega programa.

2 USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV

Ugotovitve v tem poglavju prikazujemo v dveh točkah. V prvi so podane osnovne informacije o ciljnih programih. V Preglednici 1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov. Cilje programov s področja varnih hiš smo skupaj z izvajalci programov omenjenega področja in predstavniki MDDSZ prenovili v letu 2012, končno verzijo pa je potrdil tudi naročnik (MDDSZ). V Preglednici 2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med skupne cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

V drugi točki podajamo ugotovitve glede ustreznosti ciljev programa za reševanje problemov posameznih skupin uporabnikov po naslednjih dimenzijah: primernost formulacije ciljev in ustreznost ciljev glede na tip programa. Ugotovitve podajamo opisno.

2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji

V Preglednici 1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov.

Preglednica 1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje

Skupni cilji, predvideni za programe VH s področja preprečevanja nasilja	Da/Ne/Delno
aktivno sodelovanje v programu	da
boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic	da
krepitev socialne mreže	da
povečanje varnosti	da
pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti	da
spremembe na osebni ravni	da
izboljšana življenjska situacija	da
prepoznavnost programa	da
zagotovitev varnega mesta	da

Aktualni cilji obravnavanega programa se v celoti pokrivajo s cilji, ki smo jih na ravni programov VH s področja preprečevanja nasilja prenovili v letu 2012, le dikcije so nekoliko drugačne.

V Preglednici 2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med skupne cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

Preglednica 2: Dodatni cilji programa

Dodatni cilji
/

Izvajalci programa niso navedli nobenih dodatnih ciljev, ki ne sodijo v nabor ciljev, ki smo jih na ravni programov VH s področja preprečevanja nasilja prenovili v letu 2012.

2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Primernost formulacije ciljev:

Cilji programa niso v celoti ustrezno definirani. Nekateri cilji so zapisani bolj kot postopki, procesi delovanja oz. načini doseganja ciljev; npr. pridobivanje informacij; uveljavljanje zakonskih pravic; pridobivanje novih informacij in znanj; posredovanje informacij, informiranje in osveščanje; seznanjanje z oblikami pomoči žrtvam nasilja; izvajanje programa. Pri določenih ciljeh pa gre tudi za načela delovanja, npr. strokovnost dela.

Ustreznost ciljev glede na tip programa:

Cilji so ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

3 USPEŠNOST PROGRAMA

USPEŠNOST PROGRAMA

V programih varnih hiš merimo doseganje posameznih skupnih ciljev z naslednjimi vprašalniki: Vprašalnik za uporabnice ob vstopu v program, Vprašalnik za uporabnice ob evalvaciji oziroma izstopu iz programa in Dokumentacija za uporabnice. V juniju 2012 smo celoten sistem ciljev in vprašalnikov, ki merijo uspešnost programa, temeljito preoblikovali. Doseganje ciljev pa merimo tudi preko podatkov iz Dokumentacije o programu ter Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila za skupino programov s področja varnih hiš, zavetišč, zatočišč in materinskih domov ter drugih programov s področja preprečevanja nasilja, ki so nam jih posredovali izvajalci.

Obravnavani program **Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja** izvajalca **Društvo ženska svetovalnica** je oddal 224 izpolnjenih vprašalnikov (od tega 78 dokumentacij za uporabnice, 73 vprašalnikov ob vstopu v program, 72 vprašalnikov ob evalvaciji/izstopu in eno dokumentacijo o programu). V program je bilo v obravnavanem obdobju vključenih 131 rednih različnih uporabnikov.

V analizo smo zajeli 224 prejetih vprašalnikov in dokumentacij za uporabnike (100 %), kar prikazujemo v Preglednici 3.

Preglednica 3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo

Dokumentacija za uporabnice	78
Vprašalnik ob vstopu	73
Vprašalnik ob evalvaciji oz. izstopu	72
Dokumentacija o programu	1
Skupaj	224
Skupaj: Vstop in evalvacija/izstop za isto uporabnico (upoštevajoč zgolj identične šifre uporabnic)	67

* Če smo prejeli več evalvacijskih/izstopnih vprašalnikov posamezne uporabnice, smo upoštevali zgolj zadnjega.

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Podatke smo prikazali ne glede na to, ali je posamezni cilji za ocenjevanje v skladu s cilji programa. V spodnji Preglednici pa ocenjujemo le relevantne kriterije za program. Za vsak cilj podajamo številčno oceno in pod preglednico še analizo podatkov, kjer so podrobneje razvidni posamezni elementi ocenjevanja doseganja posameznega cilja (Preglednica 5).

Preglednica 4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov

Skupni cilji	Ocena
Aktivno sodelovanje v programu	6
Boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic	4
Krepitev socialne mreže	3
Povečanje varnosti	6
Positivna izkušnja z življenjem v skupnosti	6
Spremembe na osebni ravni	6
Izboljšana življenjska situacija	6

Skupni cilji	Ocena
Prepoznavnost programa	5
Zagotovitev varnega mesta	opisno

Analiza vprašalnikov

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Podatke smo prikazali ne glede na to, ali je posamezni cilji za ocenjevanje v skladu s cilji programa. V zgornji Preglednici pa ocenjujemo le relevantne cilje za program.

Omejitve pri analizi vprašalnikov:

- skupno število odgovorov ni vedno enako številu vprašalnikov, saj vsi anketiranci niso vedno odgovarjali na vsa vprašanja;
- v analizo smo vključili različne vprašalnike, ki smo jih v času od uvedbe spreminjali in dopolnjevali, zato nismo vseh vprašanj zajeli pri vseh tipih vprašalnikov;
- nekateri vprašalniki so pomanjkljivo izpolnjeni; kljub temu, da so imeli uporabniki povsod možnost označiti odgovor 98 (ne vem) in 99 (ne morem odgovoriti), na nekatera vprašanja niso odgovorili, večinoma pa nismo morali razbrati, ali je uporabnik vprašanje spregledal ali se določeno vprašanje uporabniku ni zdelo relevantno ali pa morda na vprašanje ni znal odgovoriti;
- pri cilju številka 6, kjer so izvajalke vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, smo pri ugotavljanju statistično značilnih razlik uporabili zadnji podatek, ki so ga zabeležile izvajalke, in ne nujno podatka ob izstopu;
- pri predstavitvi opisnih statistik uporabljamo izračunana povprečja na vseh enotah; kjer imamo izračune t-testa za dva odvisna vzorca (pri spremenljivkah z normalno porazdelitvijo) ali Wilcoxonov test (pri spremenljivkah, kjer porazdelitev ni normalna), je potrebno upoštevati, da smo pri izračunu upoštevali zgolj enote, za katere imamo identične šifre tako ob vstopu v program kot ob evalvaciji/izstopu iz programa, kar pomeni, da je skupno število enot lahko manjše, nekoliko pa se spremenijo tudi povprečja za zgolj te enote. Povprečij, izračunanih na manjšem številu enot, v poročilu ne predstavljamo.

Pojasnila pri interpretacijah rezultatov:

- pri interpretacijah rezultatov prikazujemo deleže (v odstotkih) ali povprečne vrednosti. Pri primerjavi med vstopom in evalvacijo/izstopom so deleži ali povprečne vrednosti lahko predstavljeni v oklepajih (npr. 4,20 oz. 4,30), prva številka vedno pomeni delež ali povprečno vrednost ob vstopu v program, druga številka pa ob evalvaciji/izstopu iz programa;
- s črko p označujemo statistično značilnost;
- pri ocenjevanju upoštevamo statistično značilne razlike pri vsaj 5-odstotni stopnji značilnosti.

Cilj 1: Aktivno sodelovanje v programu

Cilj aktivno sodelovanje v programu smo preverjali z dvema vprašanjema v dokumentaciji za uporabnice, ki so jo izpolnjevale strokovne delavke v programu.

V prvem delu vprašalnika so strokovne delavke na podlagi podatkov iz spremljanja postopkov (tj., katerih aktivnosti se udeležuje uporabnica in kako pogosto) in na podlagi drugih informacij o značilnostih uporabnice podale ocene sodelovanja uporabnice v programu ob vstopu in izstopu iz programa (na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro ali 5-odlično).

Ugotavljamo, da se je aktivnost uporabnic v programu tekom vključenosti v program statistično značilno izboljšala, saj se je povprečna ocena aktivnega sodelovanja zvišala iz 2,72 ob vstopu na 3,45 ob izstopu.

Preglednica 5: Aktivno sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	sig.
aktivno sodelovanje uporabnice ob vstopu	76	1	5	2,72	0,758	/
aktivno sodelovanje uporabnice ob izstopu	75	1	5	3,45	1,043	0,000 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Izračunali smo razlike med vstopom in evalvacijo (p_1) in vstopom in izstopom (p_2).

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Sodelovanje uporabnic v programu so strokovne delavke vrednotile tudi v okviru sklopa vprašanj o izkušnjah z življenjem v skupnosti, in sicer ob evalvaciji in izstopu iz programa (1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro ali 5-odlično).

Strokovne delavke so raven sodelovanja uporabnic ob izstopu iz programa v povprečju ocenile z oceno 3,45 (ocen ob evalvaciji nismo prejeli, saj so uporabnice v program vključene razmeroma kratek čas).

Preglednica 6: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	Ob evalvaciji					Ob izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Sodelovanje uporabnice	/	/	/	/	/	77	1	5	3,45	0,967	/

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 2: Boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic

Uporabnice so v vprašalnikih ob evalvaciji/izstopu iz programa vrednotile zadovoljstvo s prejetimi informacijami o pravicah in dodatnih oblikah pomoči (tako glede seznanjenosti z informacije kot glede samih informacij), in sicer na lestvici 1-zelo nezadovoljna, 2-nezadovoljna, 3-niti nezadovoljna niti zadovoljna, 4-zadovoljna in 5-zelo zadovoljna.

Ugotavljamo, da so uporabnice v povprečju izjemno zadovoljne s svojo seznanjenostjo tako s pravicami znotraj in zunaj programa kot z drugimi vrstami pomoči, saj so se povprečne ocene zadovoljstva gibale med 4,80 in 4,84.

Iz obravnavanih treh indikatorjev smo izračunali sestavljeno spremenljivko seznanjenost s pravicami, in sicer tako, da smo vrednosti posameznih indikatorjev med seboj sešteli ter delili s številom indikatorjev. Povprečna vrednost sestavljene spremenljivke znaša 4,82, kar kaže na izjemno visoko raven seznanjenosti uporabnic z omenjenimi pravicami in vrstami pomoči.

Preglednica 7: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – stopnja seznanjenosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	Ob evalvaciji/izstopu iz programa				
	N	MIN	MAX	AS	SD
Seznanjenost s pravicami znotraj programa – stopnja seznanjenosti	70	3	5	4,84	0,438
Seznanjenost s pravicami izven programa – stopnja seznanjenosti	69	3	5	4,82	0,452
Seznanjenost z drugimi vrstami pomoči izven programa – stopnja seznanjenosti	70	3	5	4,80	0,437
Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči (sestavljena spremenljivka) – stopnja seznanjenosti	70	3	5	4,82	0,442

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so bile izredno zadovoljne tudi s samo vsebino prejetih informacij, saj so se povprečne ocene zadovoljstva z informacijami tako pri pravicah znotraj programa kot pri tistih izven gibale med 4,88 in 4,90.

Iz obravnavanih treh indikatorjev smo izračunali sestavljeno spremenljivko seznanjenost s pravicami – zadovoljstvo s prejetimi informacijami, in sicer tako, da smo vrednosti posameznih indikatorjev med seboj sešteli ter delili s številom indikatorjev. Povprečna vrednost sestavljene spremenljivke znaša 4,90, kar kaže na izredno visoko raven zadovoljstva uporabnic s samo vsebino in uporabnostjo prejetih informacij.

Preglednica 8: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – zadovoljstvo s prejetimi informacijami (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	Ob evalvaciji/izstopu iz programa				
	N	MIN	MAX	AS	SD
Seznanjenost s pravicami znotraj programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	70	4	5	4,92	0,259
Seznanjenost s pravicami izven programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	70	4	5	4,88	0,320
Seznanjenost z drugimi vrstami pomoči izven programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	70	4	5	4,90	0,302
Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči (sestavljena spremenljivka) – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	70	4	5	4,90	0,293

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke programa so v dokumentaciji za uporabnice zabeležile tudi oceno informiranosti in znanja uporabnic za ravnanje ob izstopu iz programa, in sicer na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično.

Povprečna ocena pri obravnavanem programu znaša 3,64, s standardnim odklonom 0,670, kar kaže na še kar solidno raven informiranosti in znanja uporabnic.

Preglednica 9: Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu	75	2	5	3,64	0,670

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke programa so v dokumentaciji za uporabnice navedle pravice, s katerimi so seznanile uporabnice. V povprečju so uporabnice seznanile s 14 različnimi pravicami oz. vrstami pomoči (razpon sega od 0 do 15 pravic oz. vrst pomoči).

Preglednica 10: Število pravic, s katerimi so bile seznanjene uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Število pravic	78	0	15	14,4	2,218

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so bile obširno seznanjene z različnimi zakoni in pravilniki ter možnimi oblikami pomoči, npr. Kazenskim zakonikom, možnostjo nastanitve v materinskem domu ali varni hiši, hišnim redom, pristojnostmi različnih institucij (CSD, policija), itd.

Preglednica 11: Sklopi pravic (dokumentacija za uporabnice, frekvenca)

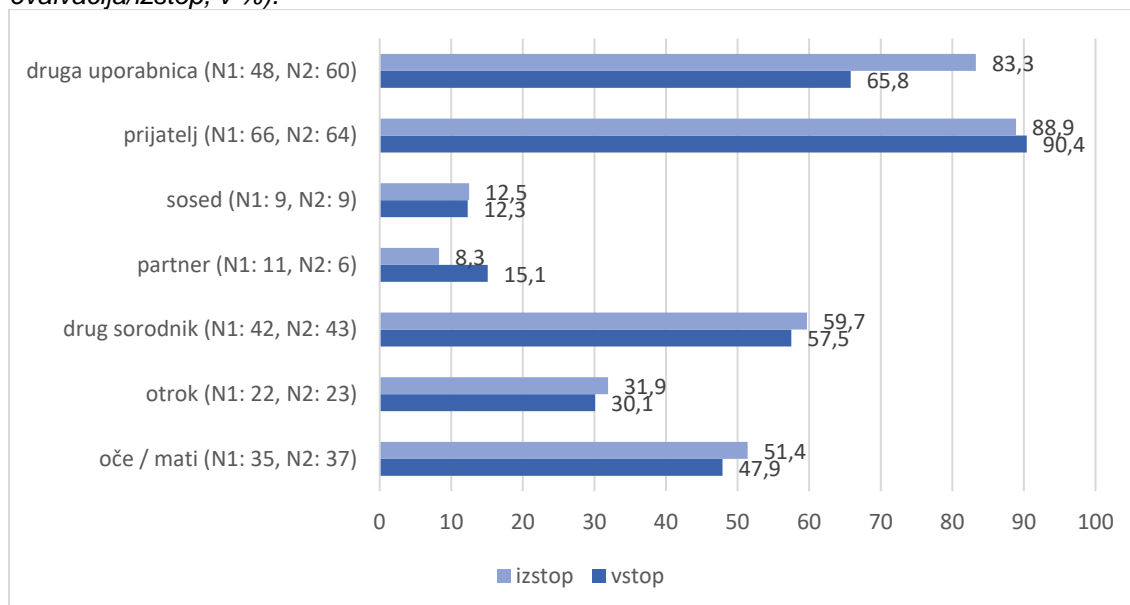
Sklopi pravic in vrst pomoči	N
Kazenski zakonik (KZ) in postopki po KZ	77
možnost namestitve v VH ali MD	77
pravice in obveznosti uporabnic (pravilnik, hišni red)	77
pristojnost institucij (CSD, PP)	77
Zakon o brezplačni pravni pomoči (ZBPP)	77
Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND)	77
Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS)	77
druge primerne oblike pomoči	72
Družinski zakonik (DZ)	72
pravice na zdravstvenem področju	72
pritožbeni postopek	72
ustavno zajamčene pravice (URS)	72
varovanje osebnih podatkov in anonimnost	72
vrsta in oblike brezplačne pomoči v programu	72
Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD)	72
psihosocialna pomoč, zagovorništvo, spremstvo	5
Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR)	5
skupaj	1.166

Cilj 3: Krepitev socialne mreže

Uporabnice so ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu označile, ali se z naštetimi osebami (oče/mati, otrok, drug sorodnik, partner, sosed, prijatelj, druga uporabnica ali druga oseba) lahko pogovarjajo o osebnih stvareh.

Podatki kažejo, da se uporabnice obravnavanega programa ob vstopu v program o osebnih stvareh najpogosteje pogovarjajo s prijatelji (66 oseb oz. 90,4 %), drugimi uporabnicami (48 oseb oz. 65,8 %) in drugimi sorodniki (42 oseb oz. 57,5 %). Ob evalvaciji je bila situacija enaka – uporabnice so se o osebnih stvareh v največji meri pogovarjale s prijatelji (64 oseb oz. 88,9 %), drugimi uporabnicami (60 oseb oz. 83,3 %) in drugimi sorodniki (43 oseb oz. 59,7 %). Do statistično značilnih razlik je prišlo le pri kategoriji »druge uporabnice« - delež uporabnic, ki se o osebnih stvareh pogovarjajo z drugimi uporabnicami, je narasel iz 65,8 % (48 oseb) ob vstopu na 83,3 % (60 oseb) ob izstopu.

Slika 2: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop)

	N	sig.
Oče/mati	67	1,000
Otrok	67	1,000
Drug sorodnik	67	1,000
Partner	67	0,063
Sosed	67	1,000
Prijatelj	67	1,000
Druga uporabnica	67	0,013 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemar test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Na osnovi danih podatkov smo izračunali sestavljeno spremenljivko, ki prikazuje število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh.

Rezultati kažejo, da so imele uporabnice tako ob vstopu kot ob evalvaciji v povprečju na voljo približno tri različne osebe, s katerimi so se lahko pogovarjale o osebnih stvareh.

Preglednica 13: Število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Velikost mreže	73	1	6	3,19	1,298	72	0	6	3,36	1,345	0,296

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V spodnji Preglednici predstavljamo opisne statistike zadovoljstva z odnosi s posameznimi osebami ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu.

Če primerjamo podatke ob vstopu in evalvaciji/izstopu, ugotovimo, da pri nobeni kategoriji oseb ni prišlo do statistično značilnih razlik v kvaliteti odnosa. Ob evalvaciji so bile uporabnice najbolj zadovoljne z odnosom s prijatelji (4,50), otroki (4,45) in drugimi uporabnicami (4,12).

Preglednica 14: Zadovoljstvo z odnosi (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Oče/mati	57	1	5	3,66	1,185	55	1	5	3,81	1,107	1,000
Otrok	57	1	5	4,45	0,964	57	1	5	4,45	0,964	0,317
Drug sorodnik	71	1	5	3,69	0,871	69	1	5	3,73	0,842	0,317
Partner	63	1	5	1,14	0,563	61	1	4	1,22	0,642	0,273
Sosed	69	1	4	3,14	0,549	65	1	4	3,18	0,634	1,000
Prijatelj	70	1	5	4,44	0,673	68	1	5	4,50	0,680	0,317
Druga uporabnica	59	2	5	4,06	0,552	66	2	5	4,12	0,541	0,564

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 4: Povečanje varnosti

Uporabnice so ob vstopu v program in evalvaciji/izstopu ocenjevale zadovoljstvo z lastno varnostjo na splošno, na lestvici 1-zelo nezadovoljna, 2-nezadovoljna, 3-niti nezadovoljna niti zadovoljna, 4-zadovoljna in 5-zelo zadovoljna.

Pokazalo se je, da se je po vključitvi v program občutek varnosti pri uporabnicah statistično značilno povečal, in sicer je narasel iz 1,34 (povprečna ocena) ob vstopu na 3,98 ob evalvaciji.

Preglednica 15: Povečanje varnosti (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Zadovoljstvo z lastno varnostjo	73	1	2	1,34	0,477	66	2	5	3,98	0,480	0,000 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Da se je z vključitvijo v program splošen občutek varnosti pri uporabnicah statistično značilno povečal, je razvidno tudi iz spodnje preglednice; narasel je iz 1,46 ob vstopu na 3,46 ob izstopu.

Preglednica 16: Občutek varnosti uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Občutek varnosti uporabnice ob vstopu v program	77	1	3	1,46	0,552	/
Občutek varnosti uporabnice ob izstopu iz programa	77	3	5	3,46	0,787	0,000 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Vse uporabnice, razen ene (77 oseb oz. 98,7 %) so imele izdelan varnostni načrt, vendar pa strokovne delavke niso podale ocene izvedbe načrta.

Preglednica 17: Ocena izvedbe varnostnega načrta (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Izvedba varnostnega načrta	/	/	/	/	/

Cilj 5: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti

Pozitivno izkušnjo z življenjem v skupnosti smo merili z naslednjimi spremenljivkami:

- odnosi med uporabnicami (na lestvici: 1-zelo slabi, 2-slabi, 3-niti slabi niti dobri, 4-dobri, 5-zelo dobri);
- odnosi med uporabnicami in svetovalkami (na lestvici: 1-zelo slabi, 2-slabi, 3-niti slabi niti dobri, 4-dobri, 5-zelo dobri);
- ocena lastnega sodelovanja v programu z drugimi uporabnicami (1-zelo slabo, 2-slabo, 3-niti slabo niti dobro, 4-dobro, 5-zelo dobro) in
- ocena lastnega sodelovanja s svetovalkami v programu (1-zelo slabo, 2-slabo, 3-niti slabo niti dobro, 4-dobro, 5-zelo dobro).

Uporabnice v povprečju menijo, da so najboljše odnose vzpostavile s svetovalkami v programu (povprečna ocena kakovosti odnosa: 4,82), prav tako so visoko ocenile svoje sodelovanje s svetovalkami (4,71). Sodelovanje z drugimi uporabnicami je bilo nekoliko nižje, vendar še vedno zelo dobro ocenjeno s 4,35, odnos z njimi pa s 4,22.

Izračunali smo sestavljeno spremenljivko življenje v skupnosti, in sicer tako, da smo vse dane indikatorje sešteli in delili s številom indikatorjev. Povprečna ocena življenja v skupnosti tako znaša 4,52.

Preglednica 18: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Odnosi med uporabnicami v programu	70	2	5	4,22	0,593
Odnosi med uporabnicami in svetovalkami v programu	69	2	5	4,82	0,483
Sodelovanje z drugimi uporabnicami v programu	70	2	5	4,35	0,660
Sodelovanje s svetovalkami v programu	70	2	5	4,71	0,542
Življenje v skupnosti	70	2	5	4,52	0,569

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 6: Spremembe na osebni ravni

Spremembe na osebni ravni so vrednotile strokovne delavke v programu v več sklopih vprašanj.

Sodelovanje v programu

Primerjali smo solidarnost in toleranco uporabnic do drugih ob evalvaciji in izstopu iz programa, in sicer na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično.

Tako solidarnost kot toleranca do drugih sta bili ob izstopu (prejeli smo le podatke ob izstopu) v povprečju na srednje visoki ravni (3,74 oz. 3,73).

Preglednica 19: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	Ob evalvaciji					Ob izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Solidarnost	/	/	/	/	/	75	2	5	3,74	0,823	/
Toleranca do drugih	/	/	/	/	/	75	2	5	3,73	0,843	/

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Strokovne delavke v programu so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, in sicer ob vstopu in ob izstopu (podatkov za vmesno obdobje ni, saj je čas vključenosti v krizni center prekratek za trikratno ocenjevanje). V nadaljevanju predstavljamo navedene lastnosti.

Razbremenitev in umiritev

Podatki strokovnih delavk kažejo, da so z daljšo vključenostjo v program uporabnice precej psihično razbremenile in umirile, saj se je povprečna ocena razbremenitve in umiritve statistično značilno zvišala iz 1,90 ob vstopu na 3,70 ob izstopu.

Preglednica 20: Razbremenitev in umiritev uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	77	1	2	1,90	0,289	0,000 ***
Ob izstopu	74	2	5	3,70	0,566	

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (kako uporabnica vidi svojo vlogo in vpliv na reševanje situacije v hiši, službi, pri sodelovanju z drugimi institucijami)

Podatki strokovnih delavk kažejo, da z daljšo vključenostjo v program v povprečju narašča zmožnost in pripravljenost uporabnic, da za svoja ravnanja prevzamejo odgovornost, saj se je povprečna cena prevzemanja odgovornosti statistično značilno dvignila iz 2,12 ob vstopu na 3,36 ob izstopu.

Preglednica 21: Prezemanje odgovornosti za svoja ravnanja (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	77	1	3	2,12	0,408	0,000
Ob izstopu	75	2	5	3,36	0,832	***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Soočanje s čustvi (uporabnica govori o nasilju, čustvih, prepoznava svoja čustva, povezana z nasiljem)

Tudi soočanje z lastnimi čustvi se s trajanjem vključenosti v program izboljšuje – zmožnost uporabnic, da se soočijo z lastnimi čustvi se je statistično značilno zvišala iz 2,09 ob vstopu na 3,57 ob izstopu.

Preglednica 22: Soočanje s čustvi (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	77	1	3	2,09	0,331	0,000
Ob izstopu	75	2	5	3,57	0,640	****

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Aktivnosti za spremembo situacije (lastna aktivnost uporabnice pri reševanju nastale situacije, prevzem pobude za aktivnosti)

Podatki strokovnih delavk kažejo, da se z vključenostjo v program statistično značilno poveča tudi lastna aktivnost uporabnic pri reševanju nastalih situacij (dvig ocene iz 2,10 ob vstopu na 3,42 ob izstopu).

Preglednica 23: Aktivnosti za spremembo situacije (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	77	1	3	2,10	0,347	0,000
Ob izstopu	75	2	5	3,42	0,808	***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (kako uporabnica zaznava in se odziva na spremembe pri otrocih)

Tako kot predhodne postavke se je po vstopu v program izboljšalo tudi opravljanje starševske vloge in odnos do otrok – povprečna ocena se je statistično značilno zvišala iz 3,15 ob vstopu na 3,62 ob izstopu.

Preglednica 24: Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	38	2	5	3,15	0,855	0,000
Ob izstopu	37	2	5	3,62	0,861	***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Skrb zase (uporabnica se zaveda svojih potreb, poskrbi zase, gre k zdravniku, si vzame čas zase)

Podatki strokovnih delavk kažejo na to, da se z vključenostjo v program skrb zase in zavedanje lastnih potreb v povprečju izboljša, in sicer se je ocena statistično značilno zvišala iz 2,42 ob vstopu na 3,45 ob izstopu.

Preglednica 25: Skrb zase (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	77	1	4	2,42	0,548	0,000
Ob izstopu	75	2	5	3,45	0,683	***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Novе veščine (uporabnica zna ravnati z otrokom v posebnih situacijah (npr. agresija), artikulira potrebe in pove svoje mnenje, zna preživljati čustvene krize, gre na bankomat, avtobus, ...)

Tekom vključenosti v program se je pri uporabnicah statistično značilno izboljšalo tudi osvajanje novih veščin, in sicer je povprečna ocena narasla iz 2,40 ob vstopu na 3,58 ob izstopu.

Preglednica 26: Nove veščine (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	77	2	3	2,40	0,493	0,000
Ob izstopu	75	3	5	3,58	0,699	***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Optimizem v zvezi s prihodnostjo (uporabnica vidi rešitev svoje situacije, verjame v pozitivne izide)

Program uporabnicam zelo učinkovito pomaga pri povečanju optimizma v zvezi s prihodnostjo. Raven optimizma se je namreč pri uporabnicah tekom vključenosti v program statistično značilno povečala iz 1,97 ob vstopu na 3,54 ob izstopu.

Preglednica 27: Optimizem v zvezi s prihodnostjo (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	77	1	3	1,97	0,361	0,000
Ob izstopu	75	2	5	3,54	0,604	***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V okviru cilja 6 (spremembe na osebni ravni) lahko preverimo tudi stopnje izobrazbe in zaposlitveni status pri uporabnicah. Ob vstopu v program je imela večina uporabnic opravljeno štiriletno srednjo šolo (29 oseb oz. 37,7 %) ali 2-3 letno poklicno šolo (21 oseb oz. 27,3 %). Izobrazba se v času vključenosti v program ni spremenila pri nobeni izmed uporabnic.

Preglednica 28: Zaključena izobrazba uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)

	Ob vstopu	
	N	%
nedokončana osnovna šola	1	1,3
dokončana osnovna šola	17	22,1
2-3 letna poklicna šola	21	27,3
splošna ali strokovna gimnazija, štiriletna srednja šola	29	37,7
dve letna višja (strokovna) šola	3	3,9
visoka šola, fakulteta ali več	6	7,8
skupaj	77	100,0

Skoraj dve tretjini uporabnic (47 oseb oz. 61,0 %) sta bili ob vstopu v program brezposelni, slaba četrtina (18 oseb oz. 23,4 %) pa je opravljala plačano delo. Zaposlitveni status se v času vključenosti v program ni spremenil pri nobeni izmed uporabnic.

Preglednica 29: Zaposlitveni status uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)

	Ob vstopu	
	N	%
opravlja plačano delo	18	23,4
opravlja priložnostno plačano delo	0	0,0
se šola	1	1,3
brezposelna	47	61,0
delovno nezmožna	0	0
upokojenka	3	3,9
invalidsko upokojena	8	10,4
opravlja neplačana gospodinjska dela	0	0,0
Drugo	0	0,0
Skupaj	77	100,0

Cilj 7: Izboljšana življenjska situacija

V vprašalniku za ob evalvaciji/izstopu so uporabnice vrednotile dve trditvi, ki se nanašata na pomoč programa pri reševanju njihovih težav, na lestvici 1-sploh se ne strinjam, 2-se ne strinjam, 3-se niti ne strinjam niti strinjam, 4-se strinjam in 5-popolnoma se strinjam.

Uporabnice ocenjujejo, da jim je vključenost v program znatno pomagala pri reševanju njihovih težav (povprečna ocena: 4,78), prav tako so prepričane, da bodo s pomočjo programa rešile probleme, zaradi katerih so se vključile vanj (4,61).

Izračunali smo tudi sestavljeno spremenljivko pomoč programa pri reševanju težav tako, da smo sešteli vrednosti indikatorjev in delili s številom indikatorjev. Vrednost sestavljene spremenljivke je 4,69.

Preglednica 30: Pomoč programa pri reševanju težav (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Program mi je do sedaj pomagal pri reševanju težav.	69	3	5	4,78	0,449
S pomočjo tega programa bom rešila probleme, zaradi katerih sem se vključila vanj.	62	2	5	4,61	0,610
Pomoč programa pri reševanju težav	65	2,5	5	4,69	0,529

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke so v dokumentaciji za uporabnice navedle vrste drugih pomoči, ki jih uporabnica potrebuje. Za uporabnice so izvajalke navedle od nič do največ 15 različnih oblik pomoči, povprečje na uporabnico pa znaša 6,6 različnih pomoči.

Preglednica 31: Število različnih oblik pomoči (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Število različnih oblik pomoči	78	0	15	6,6	2,711

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so najpogosteje potrebovale brezplačno pravno pomoč, pomoč pri različnih postopkih na CSD, pomoč pri iskanju nadaljnje varne namestitve ter pomoč pri podaji ovadbe zoper nasilneža.

Preglednica 32: Vrste pomoči za uporabnice (dokumentacija za uporabnice, frekvence)

Vrste prejete pomoči za uporabnice	N
brezplačna pravna pomoč	82
pomoč pri različnih postopkih na CSD	81
iskanje nadaljnje varne namestitve (VH, MD,...)	79
PP - ovadba zoper nasilneža	75
sprejem v VH / MD	35
uvodni razgovor pred sprejemom v VH / MD	34
razgovor na CSD	26
vloga za DSP / IDP	15
zdravstvena ali psihiatrična oskrba	14
MDT na CSD	13
ukrep prepovedi približevanja (vloga, podaljšanje)	13
odvetniške storitve, razgovori z odvetniki	8
predhodno družinsko svetovanje na CSD	8
drugo	33
skupaj	516

Na koncu smo izvajalke vprašali tudi po razlogu izstopa uporabnic iz programa. Odgovore smo prejeli za 77 od 78 uporabnic (98,8 %). Večina uporabnic 49 oseb oz. 62,8 % je program uspešno zaključila. 12 uporabnic (15,4 %) je program delno uspešno zaključilo, preostalih 16 (20,5 %) pa je iz njega predčasno izstopilo.

Preglednica 33: Razlog izstopa iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)

	N	%
Program je uspešno zaključila	49	62,8
Program je deloma uspešno zaključila	12	15,4
Iz programa je izstopila predčasno	16	20,5
Skupaj	77	100,0

Zanimalo nas je še, kje nameravajo uporabnice živeti po izstopu iz programa. Največ uporabnic (35 oseb oz. 44,9 %) bo po izstopu iz kriznega centra bivalo v varni hiši ali materinskem domu, desetina uporabnic (osem oseb oz. 10,3 %) bo bivala v profitnem stanovanju, desetina pa se jih bo vrnila nazaj k partnerju.

Preglednica 34: Kje bo živela uporabnica po izstopu iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)

	N	%
Lastna hiša ali stanovanje	4	5,1
Profitno stanovanje	8	10,3
Neprofitno stanovanje	1	1,3
Starši (stanovanje ali hiša staršev)	7	9,0
Drugi sorodniki (stanovanje ali hiša drugih sorodnikov)	1	1,3
Varna hiša, materinski dom	35	44,9
Drug zavod ali institucija	1	1,3
Nazaj k partnerju	8	10,3
Drugo	11	14,1
n.p.	2	2,6
Skupaj	78	100,0

C8: Prepoznavnost programa

Pregled aktivnosti na področju promocije programa v obravnavanem obdobju enega leta (1. 1. 2021–31. 12. 2021)¹:

- Mediji so objavili osem daljših prispevkov o programu.
- Število klicev potencialnih uporabnic (razvidno iz postopkov): 253.
- Ocena prepoznavnosti programa strokovnih delavk v programu: np.

C9: zagotovitev varnega mesta

Hiša KC je zavarovana z ograjo in protivlomnimi vrati. Vstop v KC je mogoč samo z uporabo ključev oz. domofona. S policijo so dogovorjeni za prioriteto intervencijo ob nasilnem vstopu v hišo.

¹ V programu so bile zaposlene tri strokovne delavke.

4 UČINKOVITOST PROGRAMA

Doseganje učinkovitosti programa merimo preko podatkov iz:

- Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila in
- Končnega poročila o izvajanju socialnovarstvenega programa v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

Učinkovitost programa ocenjujemo na podlagi naslednjih dimenzij: primernost sredstev glede na število uporabnikov; primernost razmerja opravljenega dela neposredno z uporabniki in ostalega opravljenega dela. Podajamo številčne ocene.

Preglednica 35: Učinkovitost rabe programskih virov

Kriterij	Znesek v €/delež v %	Ocena
primernost sredstev glede na število uporabnikov	1.048,34	6
odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99)*, specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimni uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699)	64,94	4

Opomba:

*V oklepajih navajamo standardizirane sklope šifer iz baze opravljenih postopkov.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 1.048 EUR na uporabnika.

Odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99), specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimni uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699): delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke znaša približno dve tretjini, kar ocenjujemo kot ustrezno.

5 OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA

Oceno tveganja za izvedbo programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila. Analizo tveganja za izvedbo programa podajamo v več točkah: tveganja z vidika financiranja programa, z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa, z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike, z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa in drugih dejavnikov tveganja. Za nekatere dimenzije podajamo opisne ocene, za večino pa številčne.

5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa

Preglednica 36: Financiranje programa

Kriterij	Znesek v €/delež v %	Ocena
primernost letnih sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas	25.111,54	6
delež sofinanciranja MDDSZ glede na vse prihodke	55,27	3

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 25.111,54 EUR.

Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je dobro polovico. To ocenjujemo kot srednje ustrezno.

Ustreznost velikosti proračuna za namen programa: finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa

Preglednica 37: Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki

Kriterij	Količnik/delež	Ocena
razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih	2,94	5
formalna usposobljenost kadrov (delež zaposlenih s strokovnim izpitom)	50 %	3
povprečna stopnja izobrazbe zaposlenih (aritmetična sredina)	6	5
ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ (skladnost s pogodbo)	100 %	6

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih ocenjujemo kot zelo ustrezno. Menimo, da je mesečno v povprečju okrog tri uporabnike na izvajalca zelo ustrezna obremenitev.

Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot srednje ustrezno, saj ima polovica zaposlenih opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva.

Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot zelo ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu šesto stopnjo izobrazbe.

Ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ: Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike

Primerjava ciljne in vključene populacije: ciljna in vključena populacija se ujemata.

Ustreznost programa za vključeno populacijo: program nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo.

5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa

Prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali.

5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov

Preglednica 38: Postopki

Kriterij	Ocena
kakovost strukture postopkov	6

Kakovost strukture postopkov: poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta ustrezni.

Ustreznost postopkov glede na zastavljene cilje: postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

5.6 Ocena tveganja - ostalo

Obstoj konfliktov med zaposlenimi o metodah, ki naj bi jih uporabljali: v obravnavanem obdobju med zaposlenimi ni bilo nerešenih konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali. Strokovne delavke v programu uporabljajo pri svojem delu enake strokovne metode, med seboj so povezane in se dobro razumejo ter dopolnjujejo. Morebitne strokovne dileme strokovne delavke usklajujejo s pomočjo mesečnih supervizijskih srečanj in rednih timskih intervizij.

Administrativne in organizacijske ovire:

Izvajalci programa omenjajo, da se ne srečujejo z administrativnimi in organizacijskimi ovirami. So pa se v letu 2021 soočale s kadrovske (tri in pol strokovne delavke so izvajale program 24 ur dnevno, vse dni v letu) in finančno (dodatki za nočno delo in delo na dela proste dni) podhranjenostjo programa. Z letom 2022 in ob podpori ter razumevanju MDDSZ so te težave odpravili.

Menijo tudi širše gledano, kot orodje za podporo za vključitev v obravnavani ter podobne programe ter večanje zaupanja žrtev nasilja v delujoč sistem zaščite ter zagotovljene stabilnosti življenja po tem, ko žrtev nasilja zapusti nasilno okolje, da bi bilo dobrodošlo, če bi se v okviru javnega sektorja intenzivnejše in bolj sistemsko delovalo na področju stanovanjske politike, kot je namestitev v stanovanja v lasti lokalne skupnosti, prednostna pravica pri najemu neprofitnega stanovanja (ne le točke), spodbude stanovanjskim skupnostim za subvencionirano oddajanje skupnih prostorov (hišniška stanovanja ipd.), spodbude občanom, da k sebi sprejmejo žrtev nasilja, bodisi ker imajo prost del stanovanjske enote (subvencioniran najem), bodisi ker tudi sami sodijo v ogrožene skupine in potrebujejo pomoč, ki si je ne morejo privoščiti ter fleksibilnega zaposlovanja (sprememba zakonodaje in vzpostavitev mreže):

- posebno varstvo žensk, žrtev nasilja (prepoved odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez soglasja inšpektorja za delo v času ogroženosti in še eno leto po tem),
- spodbude delodajalcem in delavcem za vzpostavitev mrežečasne izmenjave delavcev po izobrazbeni in zaposlitveni strukturi – enaka oziroma primerljiva delovna mesta (širša baza – vključevanje delodajalcev, ožja baza – delavci, ki so pripravljeni na začasno zamenjavo),
- v času neposredne ogroženosti in še določenem času po tem (preventivni varstveni ukrep)časno opravljanje dela na domu (z obveščanjem inšpektorja za delo), če narava dela to dopušča, oziromačasna razporeditev na delo v drugi enoti (delodajalec, ki dejavnost izvaja na več lokacijah) ali pri drugemu delodajalcu, če narava dela ne dopušča dela na daljavo (npr. prodajalka, čistilka, učiteljica,...),
- vključevanje pogoja 'žrtev nasilja' pri subvencioniranem zaposlovanju (npr. javna dela in subvencije po metodi zaposlovanja invalidov, prve zaposlitve, ipd.),

Na področju socialnega in zdravstvenega varstva:

- enkratna socialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja in njihovim otrokom, ko ženska zapusti grozeče okolje in se namesti v VH, MD, ali se vključi v bodoče možnosti namestitve (navedeno pod stanovanjsko politiko), ne glede na status (študentka, zaposlena, nezaposlena, upokojenka,...), kot premostitvena pomoč pri organizaciji prihodnjega življenja,
- oblikovanje solidarnostnega sklada na računu socialnih služb, z namenom izplačevanja enkratne pomoči, z uvedbo prispevka na plače pri pravnih osebah, npr. 1 EUR na mesec na zaposlenega,
- socialno in zdravstveno varstvo tujk in državljanek brez zavarovanj, za čas vključenosti v programe pomoči ženskam, žrtvam nasilja, in izdelava osebnih dokumentov na predlog CSD.

Na področju pravosodja: izdaja začasnih odredb tudi brez predloga, tako v družinskih kot kazenskih postopkih, v primerih kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, avtomatsko prisojanje odškodnine žrtvam nasilja.

Menijo, da so navedena področja tiste klasične dileme, zaradi katerih ženska ne zapusti nasilnega okolja ter v njem vztraja, običajno skupaj z otroki. Žrtev nasilja je mnogo več, kot se jih vključi v katerikoli program, namenjen žrtvam nasilja, razlog za njihovo 'odsotnost' pa se skriva prav v preprostem vprašanju 'kaj bo potem', država pa na to vprašanje plačuje visok davek (stroški obiska urgence, bolniške odsotnosti, stroški intervencijskih služb etc.).

6 TRAJNOST PROGRAMA

Oceno trajnosti programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila. Trajnost programa ocenjujemo preko deležev povratnikov iz istega ali drugih programov ter razlogov za povratništvo in števila let delovanja programa. Posamezne dimenzije ocenjujemo opisno. Oceno trajnosti programa pa podajamo tudi na podlagi dejavnikov dostopnosti programa.

Delež povratnikov in razlogi: uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program, v letu 2021 po podatkih izvajalcev ni bilo. Razlog: uporabnice se v program vključijo kot žrtve akutnega nasilja, med bivanjem pa se običajno dogovorijo za nadaljnjo dolgotrajnejšo varno namestitev.

Delež uporabnikov iz drugih programov in razlogi: deleža uporabnikov iz drugih programov izvajalci programa niso beležili. Uporabnice se v program KC namestijo neposredno iz okolja, ki ogroža njihovo zdravje in življenje. Bodisi pokličejo same, bodisi pri namestitvi posredujejo PP, CSD, interventne službe, ZD, ipd.

Delež uporabnikov, ki obiskujejo poleg obravnavanega programa, še vsaj en drug SVP: deleža uporabnikov izvajalci programa ne beležijo.

Število let delovanja programa: program deluje od januarja 2001, torej približno 22 let.

Preglednica 39: Dostopnost programa za uporabnike

Kriterij	Ocena
čakalna doba	6
arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim	2
dostopnost informacij o programu na spletu	6

Čakalna doba – podatek izvajalcev

Čakalna doba na sprejem v program je eno uro. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Urnik dela

Program omogoča varno namestitev uporabnikom 24 ur na dan, vse dni v letu. To ocenjujemo kot zelo ustrezno.

Arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim

Zaradi stopnišč (vhod v hišo in sobe v nadstropjih) namestitev ni primerna za osebe na invalidskem vozičku. V letu 2021 ni bilo povpraševanja za namestitev oseb z navedeno oviro oziroma osebe s telesnimi ovirami, ki onemogočajo hojo brez pomagala. To ocenjujemo kot manj ustrezno.

Dostopnost javnega prevoza

Postajališče javnega avtobusnega prevoza je oddaljeno 200 metrov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Vidnost, označenost prostorov programa

Ni označb za KC, gre za tajno lokacijo. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Dostopnost informacij o programu na spletu

Na spletni strani programa je ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

7 UGOTOVITVE IN PREDLOGI

a) Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Cilji programa niso v celoti ustrezno definirani. Nekateri cilji so zapisani bolj kot postopki, procesi delovanja oz. načini doseganja ciljev; npr. pridobivanje informacij; uveljavljanje zakonskih pravic; pridobivanje novih informacij in znanj; posredovanje informacij, informiranje in osveščanje; seznanjanje z oblikami pomoči žrtvam nasilja; izvajanje programa. Pri določenih ciljnih pa gre tudi za načela delovanja, npr. strokovnost dela.

Cilji so sicer ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

Predlog

Glede na to, da se tudi neustrezno formulirani aktualni cilji obravnavanega programa v celoti pokrivajo s cilji, ki smo jih na ravni programov VH s področja preprečevanja nasilja prenovili v letu 2012, le dikcije so nekoliko drugačne, predlagamo, da v programu prevzamejo nabor ciljev, za katerega smo dosegli konsenz leta 2012 na sekciji MD in VH.

b) Uspešnost in učinkovitost programa

Program popolnoma uspešno (ocenjeno z oceno 6 na lestvici od 0 do 6) dosegal naslednje cilje: aktivno sodelovanje v programu, povečanje varnosti, pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti, spremembe na osebni ravni, izboljšana življenjska situacija; zelo uspešno (ocenjeno z oceno 5) cilj: prepoznavnost programa; uspešno (ocenjeno z oceno 4) cilj: boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic; srednje uspešno (ocenjeno z oceno 3) pa cilj krepitev socialne mreže.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 1.048 EUR na uporabnika. Delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke znaša približno dve tretjini, kar ocenjujemo kot ustrezno.

c) Ocena tveganja za izvedbo programa

Financiranje programa

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 25.111,54 EUR. Delež sofinanciranja MDSSZ v vseh prihodkih je dobro polovico. To ocenjujemo kot srednje ustrezno. Finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

Predlog

Izvajalcem programa glede na visok delež sredstev pridobljenih od MDSSZ, predlagamo, da poskušajo najti še kakšne alternativne vire financiranja, da obstoj programa iz tega naslova ne bo ogrožen. Morda bi bilo možno preko več promocije programa priti do dodatnih donacij.

Primernost kadrov

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih ocenjujemo kot zelo ustrezno. Menimo, da je mesečno v povprečju okrog tri uporabnike na izvajalca zelo ustrezna obremenitev. Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot srednje ustrezno, saj ima polovica zaposlenih opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva. Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot zelo ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu šesto stopnjo izobrazbe. Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

Ustreznosti programa za uporabnike

Ciljna in vključena populacija se ujemata. Program tudi nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo. Izvajalci programa pa zaznavajo tudi druge potrebe na področju nasilja v slovenskem prostoru.

Predlog

Glede na informacije, pridobljene od izvajalcev programa, financerjem programa predlagamo, da bi bila v regiji nujna dopolnitev oz. nadgradnja programa z naslednjimi tipi programov:

- svetovalni program za ženske žrtve nasilja, ki so hkrati tudi povzročiteljice nasilja,
- psihosocialna / pediatrična kontinuirana pomoč otrokom in mladostnikom,
- 24-urni program za pomoč v stiski osebam s samomorilnimi mislimi / nagnjenji,
- možnost takojšnje (nujne) namestitve v primeru stanovanjskega problema za posameznike z otroki in družine,
- svetovalni in namestitveni program za polnoletne moške, žrtve nasilja.

Ustreznost prostorov za izvedbo programa

Prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali.

Beleženje in izvajanje ustreznih postopkov

Poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta ustrezni. Postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

Ostala tveganja

V obravnavanem obdobju med zaposlenimi ni bilo nerešenih konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali. Morebitne strokovne dileme strokovne delavke usklajujejo s pomočjo mesečnih supervizijskih srečanj in rednih timskih intervizij.

Izvajalci programa omenjajo, da se ne srečujejo z administrativnimi in organizacijskimi ovirami. So pa se v letu 2021 soočale s kadrovske (tri in pol strokovne delavke so izvajale program 24 ur dnevno, vse dni v letu) in finančno (dodatki za nočno delo in delo na dela proste dni) podhranjenostjo programa. Z letom 2022 in ob podpori MDDSZ so te težave odpravili.

Menijo tudi širše gledano, kot orodje za podporo za vključitev v obravnavani ter podobne programe ter večanje zaupanja žrtev nasilja v delujoč sistem zaščite ter zagotovljene stabilnosti življenja po tem, ko žrtev nasilja zapusti nasilno okolje, da bi bilo dobrodošlo, če bi

se v okviru javnega sektorja intenzivnejše in bolj sistemsko delovalo na področju stanovanjske politike, kot je namestitev v stanovanja v lasti lokalne skupnosti, prednostna pravica pri najemu neprofitnega stanovanja, spodbude stanovanjskim skupnostim za subvencionirano oddajanje skupnih prostorov, spodbude občanom, da k sebi sprejmejo žrtev nasilja. Potrebna bi bila sprememba zakonodaje in vzpostavitev mreže.

Predlogi

Sistemski predlogi financierjem in zakonodajalcem:

- posebno varstvo žensk, žrtev nasilja (prepoved odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez soglasja inšpektorja za delo v času ogroženosti in še eno leto po tem),
- v času neposredne ogroženosti in še določenem času po tem (preventivni varstveni ukrep) začasno opravljanje dela na domu (z obveščanjem inšpektorja za delo), če narava dela to dopušča, oziroma začasna razporeditev na delo v drugi enoti ali pri drugemu delodajalcu, če narava dela ne dopušča dela na daljavo,
- vključevanje pogoja 'žrtev nasilja' pri subvencioniranem zaposlovanju (npr. javna dela in subvencije po metodi zaposlovanja invalidov, prve zaposlitve, ipd.),
- enkratna socialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja in njihovim otrokom, ko ženska zapusti grozeče okolje in se namesti v VH, MD, ali se vključi v bodoče možnosti namestitve, ne glede na status (študentka, zaposlena, nezaposlena, upokojenka,...), kot premostitvena pomoč pri organizaciji prihodnjega življenja,
- izdaja začasnih odredb tudi brez predloga, tako v družinskih kot kazenskih postopkih, v primerih kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, avtomatsko prisojanje odškodnine žrtvam nasilja.

Navedena področja izhajajo iz klasičnih dilem, zaradi katerih ženska ne zapusti nasilnega okolja ter v njem vztraja, običajno skupaj z otroki. Žrtev nasilja je mnogo več, kot se jih vključi v katerikoli program, namenjen žrtvam nasilja, razlog za njihovo 'odsotnost' pa se skriva prav v preprostem vprašanju 'kaj bo potem', država pa na to vprašanje plačuje visok davek (stroški obiska urgence, bolniške odsotnosti, stroški intervencijskih služb etc.).

d) Kriterij trajnosti

Kroženje uporabnikov

Uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program, v letu 2021 po podatkih izvajalcev ni bilo. Razlog: uporabnice se v program vključijo kot žrtve akutnega nasilja, med bivanjem pa se običajno dogovorijo za nadaljnjo dolgotrajnejšo varno namestitev.

Deleža uporabnikov, ki so prišli iz drugih programov, izvajalci programa ne beležijo. Uporabnice se v program KC namestijo neposredno iz okolja, ki ogroža njihovo zdravje in življenje. Bodisi pokličejo same, bodisi pri namestitvi posredujejo PP, CSD, interventne službe, ZD, ipd. Deleža uporabnikov, ki obiskujejo poleg obravnavanega programa, še vsaj en drug SVP izvajalci programa ne beležijo.

Program deluje od januarja 2001, torej približno 22 let.

Dostopnost programa za uporabnike

Čakalna doba na sprejem v program je eno uro. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Program omogoča varno namestitev uporabnikom 24 ur na dan, vse dni v letu. To ocenjujemo kot zelo ustrezno.

Zaradi stopnišč (vhod v hišo in sobe v nadstropjih) namestitev ni primerna za osebe na invalidskem vozičku. V letu 2021 ni bilo povpraševanja za namestitev oseb z navedeno oviro oziroma osebe s telesnimi ovirami, ki onemogočajo hojo brez pomagal. To ocenjujemo kot manj ustrezno.

Postajališče javnega avtobusnega prevoza je oddaljeno 200 metrov. Ni označb za KC, gre za tajno lokacijo. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Na spletni strani programa je ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

8 VIRI IN LITERATURA

- Izpolnjena Končna poročila o izvajanju programa socialnega varstva v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 za C programe – splošni obrazec.
- Prejeto gradivo izvajalcev JSVP: vprašalniki, nabori ciljev, zbirniki, dokumentacije, intervjuji, odgovori preko e-pošte in video konferenc.
- Spletna stran obravnavanega izvajalca SVP.